

Рећи да учинак еврозоне није добар од кризе 2008. представља ублажавање правог стања ствари. Учинак њених држава чланица је много гори од учинка земаља ЕУ које нису у еврозони и Сједињених Држава, које су биле епицентар кризе.

Земље еврозоне с најгорим учинком су погођене депресијом или дубоком рецесијом; њихово стање - помислите на Грчку - на много начина је горе од онога што су претрпеле економије за време Велике депресије 1930-их. Чланице еврозоне с најбољим учинком, као што је Немачка, изгледају добро, али само када се врши упоређивање; а њихов модел раста је делимично заснован на политици "просјак суседа свог", те се успех остварује на рачун бивших "партнера".

За овакво стање ствари су изнете четири врсте објашњења. Немачка воли да криви жртву, указујући на расипништво Грчке и дуг и дефицит других земаља. Али то ствара конфузију - Шпанија и Ирска су пре кризе евра имале суфицит и ниске односе дуга према БДП-у. Дакле, криза је узроковала дефиците и дугове, а не обрнуто.

Фетишизам дефицита је несумњиво део проблема Европе. И Финска има проблеме да се прилагоди вишеструким шоковима с којима се суочава, будући да је њен БДП 2015. био за око 5,5 одсто нижи у односу на највиши 2008.

Остали критичари по моделу "окриви жртву" наводе систем социјалне заштите и прекомерне заштите тржишта рада као узрок побољевања еврозоне. Ипак, неке европске земље с најбољим учинком, као што су Шведска и Норвешка, имају најјачи систем социјалне заштите и заштите тржишта рада.

Многе земље које сада имају лош учинак оствариле су веома добре резултате - изнад европског просека - пре увођења евра. Њихов пад није био резултат неке изненадне промене њиховог закона о раду или епидемије лењости у кризним земљама. Оно што се променило јесте валутни аранжман.

Други тип објашњења еквивалент је жељи да Европа има боље лидере, мушкарце и жене који боље разумеју економију и спроводе бољу политику. Мањкава политика - не само мере штедње, већ и погрешне такозване структуралне реформе, које су продубиле неједнакост и самим тим ослабиле свеукупну потражњу и потенцијални раст - несумњиво погоршавају ствари.

Али еврозона је представљала политички аранжман у којем је било неминовно да ће глас Немачке бити снажан. Сви који су имали посла с немачким посланицима у последњих тридесет година требало је унапред да знају шта је највероватнији резултат. Најважније, с обзиром на расположиво оруђе, чак ни најбриљантнији економски маг није могао да учини да еврозона просперира.

